

Kerpely Antal

1905—1982

1982. május 19-én, életének 77. évében, rövid szenvedés után elhunyt DR. KERPELY ANTAL okleveles mezőgazda, rhizobiológus tudományos kutató, az Országos Mezőgazdasági Minőségvizsgáló Intézet nyugdíjas tudományos főmunkatársa.

1905. június 1-én született Debrecenben, 1923-ban ugyanott érettségizett. Egyetemi tanulmányait 1925-ben Budapesten, a Pázmány Péter Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Karának Mezőgazdasági Osztályán kezdte meg, ahol 1929-ben „okleveles mezőgazda” diplomát szerzett. 1932-ben doktorált növénytermesztésből. Értekezésének a tárgya: „A talajok termékettségének megállapítása biológiai alapon. Talajlélegzés” volt. A kiváló akadémikus elődök: az erdélyi, szegényparaszti sorban született, vele azonos nevű kohómérnök, feltaláló, akadémiai tanár nagypapa, valamint a hazai mezőgazdasági növénytermesztési tudomány kiemelkedő alakja, KERPELY KÁLMÁN professzor — az édesapja — nyomába lépve Ő is a kutatást és a mezőgazdaság, a növénytermesztés fejlesztését választotta élethivatásául.

1930 szeptemberétől díjazatlan gyakornokként, 1932-től pedig fizetéstelen tanársegédként dolgozott az Egyetem Mezőgazdaságtudományi Osztá-

lyának Növénytani, majd Növénytermesztési Tanszékén. 1936 júniusában nevezték ki kísérletügyi gyakornokká és 1938-ig a budapesti Gabona- és Liszt-kísérleti Intézetben, 1938-tól 1942-ig pedig a magyaróvári Országos Növénytermelési Kísérleti Állomáson működött. Ez utóbbi munkahelyén kísérletügyi tisztviselői, asszisztensi, adjunktusi és végül kísérletügyi főadjunktusi beosztásban tevékenykedett. 1942-től 1944 őszéig a kolozsvári Növénytermesztési és Növénynemesítő Kísérleti Intézet Növénytermesztési Osztályának a vezetője; ott a Növénytermesztési Osztály megszervezésén és a rhizobiumoltáson kívül főleg talajművelési kísérletekkel foglalkozott.

1945-től ismét régi munkahelyén, a Gabona- és Liszt-kísérleti Intézetben, Budapesten folytatta tevékenységét, utána a Magyar Vetőmagvizsgáló Intézetben főadjunktus, majd telepvezető. Átmenetileg Eszterházára (Fertőd) került a Növénynemesítő Kísérleti Telepre, onnan pedig Mosonmagyaróvárra a Növénytermesztési Intézetbe, ahol osztályvezető lett.

1951-től a Földművelésügyi Minisztériumhoz tartozó budapesti Agro-kémiai Kutató Intézetbe helyezték át, de amikor az intézetet a Magyar Tudományos Akadémia vette át, témájával — a trágyaszerek minősítése — mint tudományos munkatárs az Országos Mezőgazdasági Minőségvizsgáló Intézethez nyert áthelyezést. Ott főmérnöki, tudományos munkatársi és végül tudományos főmunkatársi beosztásban dolgozott.

A rhizobiumokra, a rhizobiumoltásra irányuló kutatótevékenységét 1938-tól a mosonmagyaróvári Országos Növénytermelési Kísérleti Állomáson kezdte meg, amint azt a „Szójaoltóanyagok termesztési értéke” (Köztelek, 1939. 171.) című dolgozata is dokumentálja. Kolozsvárott folytatta ezirányú munkásságát, s ott jelent meg átfogó tanulmánya is „Kísérletes tanulmányok a szójabab természetese köréből” címen (Növénytermesztési Kutató Szolgálat 1944. 11. füzet), amelyben a szójababbal kapcsolatos legfontosabb termesztési kérdéseket tárgyalta, és amelyet egyik legkiemelkedőbb munkájának tartott.

Magyaróvárott, régi munkahelyén igen intenzíven folytatta a rhizobiumoltással kapcsolatosan korábban ott megkezdett munkáját és kimutatta a poralakú oltóanyagok gyakorlati előnyét az agaros táptalajjal szemben (A Mosonmagyaróvári Kísérleti Intézet Évkönyve, 1950. I. 57.), — megállapítva azt, hogy a tőzeg a legalkalmasabb vivőanyag.

A rhizobiumokkal végzett kísérleti tevékenysége eredményeképpen sikerült elérnie azt, hogy a termelő üzem által előállított rhizobiumoltóanyagok csak akkor kerülhettek ki a gyakorlatba, ha előzetesen azokat az OMMI-ban hatásosságukra nézve megvizsgálták és jónak találták.

Különböző intézményekkel és rhizobiológus kollégákkal együttműködve, közel félszáz publikációjának több mint felében a rhizobiumokkal végzett kísérleti munkájáról számolt be, több könyvrészletet írt a pillangósok rhizobium magoltásáról. (Fontosabb munkáinak bibliográfiája megtalálható: KECSKÉS, M.: „Pedomikrobiologia” 107–147., in „Bibliografia synoecologica scientifica hungarica” ed. Soó, R. Akadémiai Kiadó. Budapest. 1978.)

A hazai rhizobiumoltás fejlesztése terén hervadhatatlan érdemeket szerzett. Szakmaszeretete, temperamentumos munkavitele, fáradhatatlan munkabírása, kitartása és szakmai kérdésekben való hajthatatlansága példaként szolgáljon az utána következő nemzedékeknek.

KECSKÉS MIHÁLY